

חידושים לפסח

מתוך הארכיון של מתימן יבוא (my1.co.il)

כתוב בפרשת צו, מצות תאכל במקום קדוש. רמז למצות שאוכלים בליל פסח, שיהיה במקום קדוש, דהיינו שיקדש את הפה, שהוא מקום אכילת המצות. וזה גם מרמז בתיבת "פרעה", מלשון פה רע, והתיקון לזה "פסח" - פה סח, לדבר רק דברים טובים וקדושים, שכל המרבה לספר בהם הרי זה - משובח, וההיפך מי שאינו מדבר בדברים טובים ח"ו, אינו משובח. מסופר בגמרא על רבי יהודה בר אילעאי, שהיה לו כאב ראש משתיית הד' כוסות בליל הסדר, מפסח ועד שבועות. והדבר הוא פלא שיהא כל פעם כאב ראש, בדיוק באותו זמן שמן הפסח ועד עצרת, ופירשו על דרך המוסר שהכוונה היא שהשפעה שיש בליל הסדר צריכה להיות עד שבועות שהוא התכלית, שעיקר יציאת בני ישראל ממצרים היתה כדי שאח"כ יקבלו את התורה (רבי יהודה צדקה).

בשאלת מה נשתנה, עיקר שאלת הבן הוא למה אנו עושים דבר והיפוכו אוכלים מצה שזה זכר לעבדות, (כמו שכתב האבן עזרא, שפעם אחת נשבה בארץ הודו, ונתנו לו לאכול מצה, ואמרו לו שמצה משביעה גם כשאוכלים ממנה קצת), וכן מרור הוא סימן לעבדות, ומצד שני אנו עושים טיבול, וכן מסובין שהוא סימן לחירות. ועל זה משיב האב עבדים היינו וכו', שבלילה זה עצמו היינו גם עבדים וגם משוחררים, עד חצי הלילה עדיין היינו עבדים, ומחצי הלילה ואילך היינו בני חורין, ולכן אנו עושים בליל הסדר דברים הפוכים כאלו. הא לחמא עניא.. כל דיכפין ייתי ויכול, כל דצריך ייתי ויפסח. למה מתחילה אומר לשון "דיכפין", ואח"כ אומר לשון דצריך". רק לאכול את הכזית מצה, שזה קודם הסעודה ועדיין רעבים, אומר לשון "דכפין", אבל על קרבן פסח, שאוכלים על השוכע, לכן אומר כל דצריך.

יש גורסים כהא לחמא עניא. והמכוון, שהגם שכל מערכות העולם מתקדמות בצעדים ענקיים עם הטכנולוגיה המתקדמת עם כל המכשירים המתקדמים למיניהם, אבל מצוות התורה לא נשתנו מאומה ולא תהא תורה אחרת, וזה "כהא" לחמא עניא ללא שום שינוי.

שבכל הלילות אנו אוכלין חמץ ומצה. וקשה הרי בכל השנה אנו אוכלים רק חמץ, וא"כ מה הפירוש חמץ ומצה. והתירוץ הוא, שכוונת הבן לשאול שבכל הלילות שבכל השנה אנו מקריבים קרבן תודה שיש בו חמץ ומצה, אם כן הלילה הזה שאנו מסדרים הסדר גם כן כדי ליתן תודה להקב"ה בודאי היה ראוי להקריב קרבן תודה להורות על החירות, ועל זה מתרצים עבדים היינו, שקרבן תודה בא על נס פרטי, אחד מהארבעה ניסים, ובמצרים היו כל הארבעה ניסים ר"ת "חיים" "ח" חבוש בבית האסורים, שהיינו חבושים במצרים, "י" יסורים, עינוים מהמצרים, "י" ים, שעברו את הים, "מ" מדבר, שהלכנו במדבר, ולכן משנים ואוכלים מצה בלבד.

כל ימי חיך להביא לימות המשיח. יש לפרש, שכל ימי החיים יש לפעול ולצפות תמיד לימות המשיח, אחכה לו בכל יום שיבוא. מעשה ברבי אליעזר... שהיו מסובין בבני ברק. ויש לשאול למאי משנה לנו

הדבר באיזה מקום הם היו מסובין. רק הביאור הוא, שהרי לכאורה איך היה מותר לרבי עקיבא להסב, והרי רבי אליעזר היה רבו, ואין התלמיד מיסב אצל רבו. והתירוץ הוא, שכיון שזה היה בבני ברק, ורבי עקיבא היה מרא דאתרא (רב העיר), ולכן כיון שרבי אליעזר בא אל תלמידו, אז מותר לו להסב. ולכן הביא כאן שהסיפור היה בבני ברק.

רשע מה הוא אומר... ואף אתה הקהה את שיניו. אומרים בדרך הלצה, שטענת הרשע היא שאינו מתנהג כמו שצריך, ואינו מקפיד על פיאות חקן, מפני שגם כשנולד נולד בלעדיהם, לכן אומרים לו, שגם שיניו צריכים להוציא, שהרי נולד בלעדיהם.

כמה מעלות טובות למקום עלינו. לכאורה היה צריך להיות כתוב מהמקום עלינו, ולא למקום, כאילו הכוונה שהקב"ה יש לו טובה. והביאור הוא, שכל מה שהקב"ה עושה לעמו ישראל, גם לעצמו עושה כן. ואם לבני ישראל טוב גם לו טוב הוא. וכמו שמצאנו אצל רבי ישמעאל שנכנס לפני ולפנים, והקב"ה בקשו "ברכני", ואמר לו, "שיכבשו רחמיך את כעסך מעלינו". והלא זה ברכה לישראל ולא להקב"ה, אלא שברכה לישראל, היא עצמה הברכה לקב"ה. "מצה" ר"ת מ'כל צ'רה ה'צילני.

בזוה"ק נקרא מצה מיכלא דאסוותא פירוש שזה אוכל שהוא רפואה לנפש ולגוף. וגם מיכלא דמהימנותא שזה מביא לאמונה. תמכא (חריין מין מרור) ר"ת תמיד מספרים כבוד א', והכוונה שאפילו כשמר לו לאדם, צריך גם כן להודות לה'.

"כרפס" ר"ת כלל ראשון פה סגור, וכן כרפס אותיות ס' פרך, לרמז כנגד שישים ריבוא שעבדו במצרים בפרך.

הבאר היטב (סי' תסט) מביא בשם הירושלמי שלא יאמר אדם כמה טורח פסח זה, כי זו טענת הרשע "מה העבודה הזאת לכם".

יש 51 סימני הסדר כנגד ט"ו ניסן.

צדיק אחד אמר אחרי הסדר, אנחנו אמרנו 51 סימני סדר, מבקשים ממך רק מילה אחת שתאמר "נרצה".

בארבע סימנים מסימני הסדר צריך להיות עם כוס קדש, מגיד, ברך, הלל. - צריך לאכול 1 כזיתים מצה: 2 כזיתים מוציא מצה, 5 כורך, 2 כזיתים - אפיקומן, אחד זכר לקרבן פסח, והשני זכר למצה הנאכלת עמו. ובספר חיי אדם כתוב שזה גם זכר לקרבן חגיגה.

אוכלים 2 כזיתים מרור. כזית אחד נאכל לבד, וכזית שני כורך.

על כל כוס וכוס צריך לומר ברכת הגפן, כי כל כוס מצוה בפני עצמה (שיטת הרמ"א).

החתם סופר אומר שאחרי חורבן בית המקדש יש רק מצוה אחת בענייני אוכל, והיא כזית מצה שהוא מדאורייתא, ולכן צריך לזרז עצמו לעשותו כהוגן. המצוה הקשה ביותר בליל פסח הוא חייב אדם לראות עצמו כאילו הוא יצא ממצרים (רי"ז מבריסק).

למה אנו מחמירים בפסח במשהו, לרמז שאם כלל ישראל היו נשאים במצרים עוד משהו, היו נכנסים ב 15 שערי טומאה. -

כל המרבה לספר ביציאת מצרים הרי זה משובח. "כל" ר"ת כהנים לויים, שאפילו שהם לא היו בשעבוד גם חייבים לספר ביציאת מצרים, והמעשה

מסייע, שרבי אליעזר ורבי יהושע היו לויים, ורבי טרפון ורבי אלעזר בן עזריה היו כהנים, רבי עקיבא בא מגרים, שאפילו אלו שלא היו בשעבוד גם חייבים לספר.

כל הנזהר ממהו חמץ בפסח מובטח לו שלא יחטא כל השנה (באר היטב סימן תמ"ז).

כתבו המקובלים שכל עבירה בפסח חמורה הרבה יותר מכל השנה (פלא יועץ).

למה מפסיקים את ההלל ועושים הסעודה באמצע? שבתחילה אומרים 2 פרקים הללו עבדי ה', בצאת ישראל ממצרים, ואח"כ נוטלים לסעודה, ואחר הסעודה ממשיכים באמירת לא לנו? כי הסעודה בפסח היא בעצמה הלל מפני שכולה מצוות (הנצי"ב).

למה נאכל הקרבן פסח על השוכע? כי כתוב למשחה לגדולה. הירושלמי מביא טעם אחר, כדי שלא יבוא לשבירת עצם בגלל הרעב (תוספות בגמ' פסחים בשם הירושלמי).

בכל ההגדה אינו מוזכר שם "משה" רק פעם אחת בקטע של רבי יוסי, ואפילו שהוא הרי היה עיקר הגואל, מ"מ כדי להדגיש את "אני ה' ולא אחר" (מפרשים).

ההלכה היא שבקריאת הלל צריך לעמוד, ובליל הסדר יושבים בקריאת ההלל, כי בליל פסח צריך להיות דרך חירות (זבח פסח).

במצרים אכלו מצה וקרבן פסח על שם העתיד.

מדרש פליאה: אין אוכלים פסח אלא "בחמץ", והביאור הוא שבמילה "בחמץ" מרומז כל הדינים שיש באכילת הקרבן פסח שזה מרומז בר"ת של "בחמץ" ב'לילה, ח'צות, מ'נוי, צ'לוי.

בט"ז ניסן תלו את המן, וסימנך וישבות המן ממחרת. (פסוק בנ"ך יהושע פרק ה' פסוק י"ב) וישבות המן ממחרת של יום ראשון של פסח (עיין רש"י מגילה ט"ו ד"ה יו"ט ראשון של פסח ובמסורת הש"ס שם).

תלמוד תורה ירושלים ת"ו

חג הפסח תשע"ג -

ממשנתו של הגה"צ ר' גרשון שטיינברג זצ"ל

במ"ב סימן ת"צ כתב: יש להוסיף תוספת מאכל ביום ט"ז ניסן לזכר סעודת אסתר.

4 שמות הפסחים: 5. פסח מצרים. 2. פסח מדבר. 3. פסח גלגל. 4. פסח דורות.

הקרבן הראשון של עם ישראל הוא קרבן פסח, ומרומז בו גם על אחדות "לאכול בחבורה" "צלייתו כאחד", "אסור שבירת עצם", שצריך להיות שלמות, "צלי ולא מבושל", כי צלי מתקשה כאחד, זה מרמז על אחדות שאם כלל ישראל יהיו באחדות יושעו.

סדר קריאת התורה בפסח בכל יום מוציאין 2 ספרי תורה. -

סימן לקריאת התורה שקורין במשך ימי הפסח בספר תורה הראשון (שו"ע סימן ת"צ),

משך משכו וקחו בפר' בא -

תורה שור או כשב בפר' אמור -

קדש קדש לי כל בכור בפר' בא -

בכספא אם כסף תלוה בפי' משפטים -
 פסל פסל לך בפר' כי תשא -
 במדברא פסח מדבר בפר' בהעלותך -
 שלח ויהי בשלח פרעה בפר' בשלח -
 בוכרא כל הבכור בפר' ראה) בחוץ לארץ) -
 - ספר תורה השני בפר' פנחס ענין המוספים 55 עולות: 2 פרים, 5 איל, 7 כבשים, 5 שעיר לחטאת.
 בשלש פעמים קרבנות המוספין שוים וסימנך "חפש" חדש, פסח, שבועות. -
 לדעת הגר"א לוקחים לקערה בליל הסדר רק 2 מצות, ואפילו שלאחר שחוצים את המצה ביחץ אין לנו לחם משנה, כי המצות נקרא לחם עוני ודרכו של עני בפרוסה.
 שיעורי הכוסות: לדעת רבי חיים נאה 68 גרם בגימטריא "כוס". לדעת -
 החזו"א 511 גרם, בגימטריא "כוס הגון".
 קדש 2 כוונות יש בדבר, 5 לחובת קידוש ו 5 לזכר והוצאתי. כוס של - -
 "מגיד" לזכר והצאתי. כוס של "ברך" לזכר וגאלתי. כוס של "הלל" לזכר ולקחתי.
 עיקר המצוה במצה הוא כזית ראשון, שנאמר בערב תאכלו מצות. לפי דעת הגר"א כל שבעת ימים יש מצוה לאכול מצות, אבל אין חיוב.
 יש מפרשים בערב תאכלו מצות, בערבות, כמו והערב נא, מיט אזיסקיט.
 השל"ה היה מנשק את המצות והמרור מרוב חיבה (מ"ב).
 מתחלה עובדי עבודה זרה היו אבותינו. מה שבעל ההגדה מתחיל בגנות ומסיים בשבח, להורות לנו שאף אם האדם נמצא ח"ו בשפל המדרגה יכול עוד לעלות במדריגות גדולות.
 שפרעה לא גזר אלא על הזכרים ולכן בקש לעקור את הכל. נמצא שפרעה לא היה רשע כמו לבן, אך האמת שפרעה גם רצה לעקור את הכל, אך מכיון שראה אצל לבן שזה דבר בלתי אפשרי, לכן ניסה בתחילה על הזכרים לבד אך במחשבתו רצה אח"כ לעקור את הכל והקב"ה הצילנו מידו. נמצא שפרעה היה רשע יותר גדול מלבן אלא שבא בערמה, וזה מה שבעל ההגדה אומר, שלבן רצה כבר מתחילה לעקור את הכל, אבל פרעה היה רשע גדול מאוד, שבתחילה לא גזר אלא על הזכרים, אבל כוונתו היתה על הכל.
 בעת אמירת העשר מכות נוהגים לטפטף באצבע מעט מן היין שבכוס, וטעם הדבר, להראות שכל המכות שקיבלו המצריים במצרים, לא היה אלא כטיפה מן הים. והמשנה ברורה אומר שמרומז בזה שמות קדושים. וי"א לטפטף עם הכוס ולא עם האצבע.
 כרפס הוא ס' פרך, מלשון שעבוד, ודבר והיפוכו חרוסת ס' חרות.
 זכר למקדש כהלל... לקיים מה שנאמר "על מצות ומרורים יאכלהו". פסוק זה הוא בפרשת בהעלותך בענין פסח שני, ולמה לא מביא הפסוק שכתוב בפרשת בא "ומצות על מרורים". רק כי בליל פסח בזמן הזה שאין לנו קרבן פסח, הלב נשבר על שלא זכינו לכך האי שתא. לכן מזכירים את הפסוק של פסח שני, שיש לנו עדיין אפשרות לקיים את הקרבן פסח גם בשנה זו.
 עצביהם כסף וזהב מעשה ידי אדם. יש לפרש, שהעצבות הבאה על האדם,

זה רק מפני שחושב שהכל הוא בידי אדם, אבל אם היה מאמין שהכל בידי שמים, לא היה מקום לעצבות כלל.

+ הוסף תגובה חדשה

תגובות:

בטעינה...

+ שלח משוב

[מפת אתר](#) | [חזרו למעלה](#) | [צור קשר](#) | [הזמנה למסעות מתימן יבוא](#)

**זכות לימוד התורה בנוסח תימן ושימור המסורת והחייאת מורשת תימן
תעמוד לתורמים היקרים נאמני עדת תימן לברכה והצלחה ישועה ורפואה ומילוי כל משאלה.**

תרום בשמחה ללימוד ילדי תימן

להפקיד או העברה בנקאית לחשבון הת"ת: מבשר טוב, בנק מרכנתיל, סניף גאולה 635 ירושלים. מספר חשבון 55631

לפרטים נוספים להתקשר לטלפון **050-4148077** תזכו למצוות עם שפע ברכה והצלחה.

אם יש בקשה מיוחדת לתפילת הילדים **שלחו הודעה**. אפשר גם בווטסאפ **054-2254768**

מתימן יבוא הישיבה המרכזית לבני עדת תימן. ירושלים רחוב תרמ"ב 6. טלפון: **02-5812531** דוא"ל: **mtyavo@gmail.com** פקס: **077-**

4448207 חשבון בנק הדאר: **4874867**

מבשר טוב - ת"ת לבני עדת תימן רחוב יחזקאל 46 ירושלים. גני ילדים רחוב ארץ חפץ 112 כניסה ב ירושלים.

דוא"ל: mtyavo@gmail.com email:

לייבסיטי - בניית אתרים